

ARBEIÐARADAGURIN

EITT ALDARGAMALT STÆTTASTRÍÐ

Tað er ein 128 ára gomul siðvenja, ið verður førd víðari enn eitt ár, tá arbeiddara- og fakfeløg í dag skipa fyri 1. mai dagshaldum kring landið í samband við altjóða arbeiddaradagin. Røðurnar á degnum skilja seg frá flest øðrum røðum við sínum egna retorikki, har sjáldsom heitir sum arbeiddarin, stættastríð, solidaritetur og onnur verða havt á lofti.

Men eins og við flestu gomlum siðum, so verður mangan spurningurin reistur, um dagurin og heitini

hava nakran serligan týðning longur í dagsins samfelag, tá nógv av teimum gomlu stríðsmálunum eru vunnin, og hevur undirtøkan til tey ymisku haldini eisini verið minkandi seinnu árin.

Í tí sambandi hava vit spurt trý ymisk fólk, ein fyrrverandi lögmann, ein fakfelagsformann og ein ph.d. lesandi, um stættastríð og 1. mai dagshald enn hava nakran týðning í Føroyum.

Runa Preeti:

Kvinnuligir tilflyttarar eru fyri dupultum mismuni

– Tað nyttar lítið, at øll hava sama møguleika á pappírinum, um tey annars eru í einari støðu, har tey ikki hava umstøður at brúka møguleikan. Hetta er støðan hjá mongum í Føroyum í dag, eitt nú útlendingum, sigur Runa Preeti Høgnesen, ph.d. lesandi í kyn og samfelagsviðurskiftum

Hallur av Rana

Við altjóðageringini av alheimssamfelagnum er tað vorðið alsamt meira vanligt í Føroyum, at føroyskir menn giftast við kvinnum úr fjar-skotnum londum sum Tailand og Filipsoyggjunum. Evnið hevur verið nógv lýst í seinastuni, bæði í føroyskum og altjóða fjølmiðlum, men hvussu er støðan hjá hesum kvinnum samanborið við aðrar føroyingar. Tað er m.a. tað, ið Runa Preeti Høgnesen, ph.d. lesandi, viðgerð í síni ph.d. ritgerð.

Runa Preeti Høgnesen vísir á, at hóast tað kann tykjast, at øll hava somu møguleikar í føroyska samfelagnum, so samsvarar veruleikin ikki altíð við tí, ið stendur á pappírinum.

– Tað nyttar lítið, at øll hava sama møguleika á pappírinum, um tey annars eru í einari støðu, har

tey ikki hava umstøður at brúka møguleikan. Hetta er støðan hjá mongum í Føroyum í dag, eitt nú útlendingum, sigur Runa Preeti Høgnesen.

Spurd um tað er relevant at tosa um stættamun í Føroyum vísir hon á, at hóast støðan er betri enn í øðrum londum, so finst stættamunur eisini í Føroyum.

– Í Føroyum hevur man sum so ikki eitt samfelag, har stættamunur er sjónligur, men tá hugsað verður um tilflyttarar, noyðast tey sum

oftast at taka arbeiði, ið krevur faklæring tá tey flyta til Føroya. Tey flestu eg havi tosa við, hava eina ella aðra hægri útbúgving, men eru virkin í einum ófaklærdum arbeiði, vísir Runa Preeti Høgnesen á.

Í hennara gransking hevur Runa Preeti Høgnesen víst á, at kvinnuligir tilflyttarar eru fyri tí, ið hon nevnr dupultum mismuni í Føroyum.

– Um hugsað verður um javnstøðukjakið í Føroyum, og hvussu vit skulu fáa eitt meira kynsjavnt

samfelag, so eru tilflyttarakvinnur fyri dupultum mismuni, tí tær eru í eini veikari støðu, har tær kunnu ikki kappast á jøvnum støði á arbeiðsmarknaðinum. Vit vita eisini, at kvinnur eru meira afturhaldandi, ella verða ikki settar í tey hægru størvini. Tað er ein avbjóðing, og vóni eg at javnstøðunevndin verður meira inkluderandi í teirra arbeiði, og eisini fara at hugsa um aðrar samfelagsbólkar, sigur Runa Preeti Høgnesen.

Runa Preeti Høgnesen vísir eisini á, at nógvar kvinnur, ið hava eina útbúgving áðrenn tey flyta til eitt nýtt land, uppliva eina samfelagsliga niðurstigan á arbeiðsmarknaðinum í nýggja landinum.

– Arbeiðsmarknaðurin er ein av teimum størstu avbjóðingunum hjá nógvum, sum velja at flyta, og hetta er ikki serføroyskt. Tað, sum eg havi lagt til merkis er, at nógv royna

at geva teirra nýggju umstøðum meining, og tey royna at siggja tað jaliga í teirra umstøðum – men er tað nóg gott, at vit sum samfelag ikki fáa fullan gagn av teirra menningarmøguleikum? Svarið er greitt nei. Tað kann vera skaðiligt fyri integratió og inklutió, at ikki geva einum menniskja viðurkenning, sigur Runa Preeti Høgnesen, men leggur tó afturat.

– Man skal eisini vera varin, tí tað sum eg kann halda er stættamunur, merkir ikki, at tey uppliva tað soleiðis. Summi fólk vinna meira í løn her í Føroyum í einum ófaklærdum starvi, enn tey gjørdur t.d. í einum skrivstovustarvi í teirra heimlandi.

hallur@sosialurin.fo

» Er tað nóg gott, at vit sum samfelag ikki fáa fullan gagn av teirra menningarmøguleikum? Svarið er greitt nei
RUNA PREETI